

**UCHWAŁA NR VII/.../24
RADY GMINY RZECZENICA
z dnia 25 września 2024 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Systemie Pieczy zastępczej na lata 2025 – 2027.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 609 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 177 ze zm.)

Rada Gminy Rzeczenica uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej na lata 2025 - 2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rzeczenica.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od 01.01.2025 r.

UZASADNIENIE

W związku z tym iż, poprzedni program obowiązywał w latach 2022 – 2024 istnieje potrzeba jego znowelizowania. Opracowanie, posiadanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na została nałożona na gminy ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ww ustawy Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie realizacji zadań z cytowanej ustawy, uchwała gminne programy wspierania rodziny. W związku z powyższym przygotowano projekt Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 (stanowiący załącznik do niniejszej uchwały), który uwzględnia potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przygotował:

Dariusz Majcher

kierownik GOPS Rz-ca

Załącznik do Uchwały Nr VII/.../24
Rady Gminy Rzeczenica
z dnia 25.09.24 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 -2027

Rzeczenica 2024

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Adresaci Programu.....	4
3. Zasoby i instytucje funkcjonujące w obszarze rodziny, znajdujące się na terenie gminy Rzeczenica oraz zakres ich działalności.....	5
4. Cel główny i cele szczegółowe.....	12
5. Finansowanie.....	13
6. Monitorowanie.....	14
7. Podsumowanie.....	14

1. Wstęp

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka.

To w niej dzieci uczą się najważniejszych zasad obowiązujących w grupie i społeczeństwie. Poprzez kontakt z rodzicami i rodzeństwem uczą się norm i zasad życia społecznego. Rodzina zapewnia opiekę i bezpieczeństwo, przekazuje tradycje rodzinne, narodowe, religijne. Jest grupą, w której relacje i interakcje oparte są na intymnym związku, wzajemnym uczuciu, współodpowiedzialności za wszystkich członków rodziny.

Wśród nich możemy wyróżnić:

- 1) Zespół warunków bytowych (to czynniki pozwalające na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka).
- 2) Czas pracy i czas wolny rodziców (to takie czynniki jak długość i miejsce pracy rodziców, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku).
- 3) Poziom społeczno-kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd oraz zasady moralne.
- 4) Zgodne pożycie rodziców.
- 5) Właściwa organizacja życia rodzinnego (np. podział obowiązków domowych, spędzanie czasu wolnego).

Zazwyczaj pierwszym symptomem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny są pojawiające się problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Rodzice nie są w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb dzieci zarówno w zakresie potrzeb materialnych jak i potrzeb emocjonalnych. W efekcie nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, co przejawia się w coraz częściej występujących u dzieci problemach zdrowotnych, psychologicznych i wychowawczych. Dlatego też bardzo ważne jest udzielenie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia. Powinno ono mieć postać planowanych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej podstawowych funkcji. Stąd niniejszy Program uwzględnia działania, które w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przyjąć do realizacji, w celu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie gminy Rzeczenica i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

2. Adresaci Programu.

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są dzieci i rodziny, z terenu gminy Rzeczenica, w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodzin, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, brak prawidłowej opieki rodzicielskiej zaburza

zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwoju dziecka w sferze fizycznej i psychicznej. Prowadzi do niepowodzeń szkolnych, problemów wychowawczych i prowadzi do wykluczenia społecznego. Rodzina wypełniająca prawidłowo swoją funkcję wychowawczą, wpływa na jakość młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności wymaga szczególnego wsparcia dla dobra nie tylko dzieci ale też wszystkich jej członków.

3. Zasoby i instytucje funkcjonujące w obszarze rodziny, znajdujące się na terenie gminy Rzeczenica oraz zakres ich działalności.

Na terenie gminy Rzeczenica funkcjonują instytucje i organizacje, które zajmują się działaniami na rzecz rodziny i dziecka. W celu lepszego zabezpieczenia potrzeb rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze w niniejszym Programie uwzględniono ich aktywność. Poniższa tabela przedstawia rodzaj i zakres działalności prowadzonych przez poszczególne instytucje i organizacje:

Obszar działalności	Instytucje/organizacje	Zakres działalności
Opieka nad dziećmi	Żłobek Słoneczko Gwieździn 26	1) opieka nad dziećmi od 0 do 3 lat w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, 2) właściwa opieka pielęgnacyjno-edukacyjna przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, 3) zajęcia opiekuńczo wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny, właściwy do wieku dziecka,
	Samorządowe Przedszkole w Rzeczenicy ul. Człuchowska 22	1) opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 6 lat 2) właściwa opieka pielęgnacyjno-edukacyjna przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, 3) zajęcia opiekuńczo wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny, właściwy do wieku dziecka,

	Samorządowe Przedszkole w Międzyborzu 18	<p>1) opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 6 lat</p> <p>2) właściwa opieka pielęgnacyjno-edukacyjna przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,</p> <p>3) zajęcia opiekuńczo wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny, właściwy do wieku dziecka,</p>
	Oddział Przedszkolny w Pieniężnicy 55	<p>1) opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 6 lat</p> <p>2) właściwa opieka pielęgnacyjno-edukacyjna przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,</p> <p>3) zajęcia opiekuńczo wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny, właściwy do wieku dziecka,</p>
	Samorządowe Przedszkole w Gwieździnie 26	<p>1) opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 6 lat</p> <p>2) właściwa opieka pielęgnacyjno-edukacyjna przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,</p> <p>3) zajęcia opiekuńczo wychowawcze i edukacyjne, uwzględniające rozwój psychomotoryczny, właściwy do wieku dziecka,</p>
Edukacja	Zespół Szkół w Rz-cy ul.Przechlewska 6	<p>1) zajęcia edukacyjne</p> <p>2) zajęcia wychowawcze</p> <p>3) zajęcia dydak-wyrównawcze</p> <p>4) zajęcia pozalekcyjne</p> <p>5) biblioteka</p> <p>6) świetlica</p> <p>7) pedagog szkolny</p> <p>8) psycholog</p>
	Filia SP w Pieniężnicy	1) zajęcia edukacyjne

		<ul style="list-style-type: none"> 2) zajęcia wychowawcze 3) zajęcia dydak-wyrównawcze 4) zajęcia pozalekcyjne 5) biblioteka 6) świetlica 7) pedagog szkolny
<p>Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawcze</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1) realizacja pieczy zastępczej 2) opieka nad dzieckiem i rodziną 3) szkolenie i prowadzenie rodzin zastępczych 4) prowadzenie komisji orzekających o niepełnosprawności 5) prowadzenie tzw Szkoły dla rodziców 6) poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne dla rodzin, rodzin zastępczych, osób dorosłych, młodzieży i dzieci mających trudności w zakresie funkcjonowania w środowisku rodzinnym, szkolnym i emocjonalnym 7) prowadzenie PFRON-u
	<p>Sąd Rodzinny w Człuchowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej–realizacja postanowień Sądu Rodzinnego 2) kuratorzy wykonujący prawomocne orzeczenia sądów, w ramach tych działań kontrolują wykonywanie postanowień nałożonych przez sądy oraz przestrzegania przez rodziców pozbawionych lub z ograniczonymi prawami przepisów prawnych
	<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Człuchowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1) zajęcia dla dzieci i młodzieży indywidualne i grupowe 2) zajęcia integracyjne 3)diagnoza i terapia psychiczna, pedagogiczna, logopedyczna, surdopedagogiczna, surdologopedyczna, tyflop pedagogiczna 4) badania przesiewowe 5) warsztaty 6) wykłady z elementami warszt. 7) zajęcia dla rodziców, indywidualne i grupowe 8) porady i mediacje

Asystent rodziny
działający w GOPS
Rzeczenica

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną który będzie skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- 3) udzielanie porad i pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych
- 5) udzielanie porad i pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologiczno-wychowaw.
- 6) wspierania aktywności społecznej i zawodowej rodzin
- 7) motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poszukiwania pracy
- 8) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa
- 9) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych i poradnictwie dla rodziców, kształtujących prawidłowe wzorce rodzicielskie
- 10) poświęcanie szczególnej uwagi dzieciom i pomoc w kierowaniu na zajęcia psychoedukacyjne
- 11) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny
- 13) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
- 14) sprządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach
- 15) ścisła współpraca z instytucjami, organizacjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

	16) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym i Gruppami Roboczymi, w celu monitorowania zjawiska przemocy w rodzinie
Zespół Interdyscyplinarny Grupy Robocze Gmina Rzeczenica	1) koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego 2) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, 3) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, 4) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, 6) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
Punkt Konsultacyjny przy GOPS Rzeczenica: - porady psychologiczne - porady prawne - porady terapeutyczne	1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w rozwiązywaniu problemów alkoholizmu, narkomanii, dopalaczy 2) specjalistyczne porady prawne, psychologiczne i dotyczące uzależnień
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeczenicy	1) społeczna komisja działająca na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi utworzona przez zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii 2) podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych

		od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób
Pomoc Społeczna	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczenicy	1) poprawa sytuacji materialno – bytowej osób i rodzin przeżywających trudności życiowe 2) realizacja świadczeń pieniężnych i rzeczowych dla tych rodzin 3) pomoc w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin będących w trudnej sytuacji 4) ścisła współpraca z PCPR-em w realizacji ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej 5) kierowanie rodzin zagrożonych odebraniem dzieci pod opiekę Asystenta Rodziny
	Bank Żywności w Chojnicach	Pomoc żywnościowa dla mieszkańców powiatu, w tym gminy Rzeczenica w ramach programów PEAD i POPZ
Zdrowie	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AMELIA Rzeczenica	świadczenie usług zdrowotnych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDEA Biały Bór	świadczenie usług zdrowotnych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej NOVO-MED Czarne	świadczenie usług zdrowotnych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia
	Pomorski Ośrodek Diagnostyki Medycznej PODIMED Biały Bór	świadczenie usług zdrowotnych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia
	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Człuchów	świadczenia szpitalne oraz świadczenie usług zdrowotnych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia

4. Cele

Cel główny – wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Oczekiwanym efektem jest poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez oddanie dzieci do pieczy zastępczej a wymagającym wsparcia i pomocy.

Cel główny programu powinien zostać osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1 <i>EDUKOWANIE I WCZESNE INTERWENIOWANIE W RODZINACH ZAGROŻONYCH</i>
ZADANIA
1. Promowanie modelu zdrowej rodziny
2. Rozpoznanie i profesjonalna ocena zagrożeń dobra dziecka
3. Wykorzystanie istniejącego systemu pomocy, edukacji i wspierania
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2 <i>ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB BYTOWYCH DZIECKA I RODZINY</i>
ZADANIA
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom
2. Objęcie dożywianiem wszystkich wymagających takiej pomocy
3. Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3 <i>ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYMAGAJĄCYCH INTERWENCJI ORAZ ROZWIĄZYWANIA JUŻ ISTNIEJĄCYCH</i>
ZADANIA
1. Zapewnienie opieki Asystenta, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
2. Organizacja szkoleń przygotowujących osoby działające na rzecz dziecka i rodziny przygotowujących do kompleksowego i interdyscyplinarnego ich wspierania w środowisku lokalnym
3. Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji przez Asystenta Rodziny
4. Finansowanie świetlic oraz dążenie do tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego na terenie gminy
5. Zapewnienie dostępności konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy
6. Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz fachowych publikacji
7. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających tj. rodzin, które przy współpracy Asystenta Rodziny, pomagają rodzinie przeżywającej trudności, w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzenia gospodarstwa domowego, kształtowania i wypełniania

podstawowych ról społecznych
8. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwałej choroby
9. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży

5. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027, odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Rzeczenica, środków budżetu państwa oraz w miarę możliwości środków pozabudżetowych.

6. Monitorowanie

Informacja z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny włączona będzie w coroczne sprawozdanie składane przez kierownika GOPS Radzie Gminy oraz w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za poprzedni rok kalendarzowy.

7. Podsumowanie

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu zatrzymanie procesu umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Prawidłowy rozwój dziecka w rodzinie, która otacza je miłością, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa i zaspokajania jego potrzeby. Rodzina jest podstawowym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycji, poglądów, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. W realizacji tych działań rodzina wymaga pomocy i wsparcia ze strony instytucji, organizacji, specjalistów, co zostało uwzględnione w niniejszym Programie, który ma charakter dokumentu roboczego, może być uzupełniany i zmieniany w zależności od pojawiających się nowych problemów jak również działań na rzecz rodziny i dziecka.